

NIEUWSBRIEF

nummer 32

oktober 2006

De “Verkeerde Lievenheer” van Lanklaar

De Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg heeft zijn werkgebied – hoe kan het ook anders – in Limburg. Nederlands Limburg wel te verstaan. Toch wippen we ook wel eens over de grens naar België en je kunt dan terecht komen in Lanklaar, een kerkdorp van de gemeente Stokkem-Dilsen. Het plaatsje ligt op 2 km van het Nederlandse Berg aan de Maas ter hoogte van Sittard.

Een idyllisch plekje vind je aan het oude kanaal bij het Brugwachtershuisje en het fin de siècle-hotel Beau Séjour. Dit gebied is door een plaatselijke groepering teruggebracht naar de staat van het jaar 1906.

De verkeerde Lievenheer met het hoofd naar links

En er staat ook een kruis: het Vierveldkruis, het kruis met de “Verkeerde Lievenheer”.

In 1892, aldus het informatiebord van de Heemkundevereniging “De Vreedsel”, werd in Lanklaar een missieprediking gehouden, aan het einde waarvan de gemeente vier kruisen schonk aan de parochie. Na enige omzwervingen werd een van die kruisen in 1986 na restauratie aan de oever van het kanaal geplaatst. Opvallend is, dat de Christusfiguur aan dat kruis het hoofd naar links draagt, reden waarom het beeld de “Verkeerde Lievenheer” wordt genoemd.

Wie eens aandacht schenkt aan crucifixen in zijn omgeving, zal opmerken, dat dat ongebruikelijk is. Veelal draagt de gekruisigde Christus het hoofd naar rechts, maar soms, bijvoorbeeld op een schilderij van Rembrandt van 1631 en van Rubens van 1613 draagt Hij het hoofd naar links.

Dat Hij het hoofd bijna steeds naar rechts draagt is niet zonder reden.

Aan Zijn rechterzijde hing namelijk de goede moordenaar, genaamd Dismas, tegen wie Jezus de woorden sprak “Ik zeg u, heden zult gij met Mij zijn in het paradijs”.

De Heemkundevereniging is van mening, dat een Christuscorpus met het hoofd naar links verkeerd is afgebeeld, vandaar de naamgeving van het kruis in Lanklaar.

Heeft de Heemkundevereniging gelijk? Wie spreekt over deze zaak het laatste woord? Reacties van lezers worden door de redactie afgewacht.

Nieuwsbrief in kleur

De Provincie is voorstander van het behoud van het historisch erfgoed in Limburg. Het Huis voor de Kunsten in Limburg voert op een aantal punten dit beleid uit.

De ondersteuning door deze instelling maakt het voor ons mogelijk om de Nieuwsbrief vanaf nu in fullcolour te laten verschijnen.

Door een presentatie in deze moderne vormgeving hopen wij - nog meer dan in het verleden het geval was – aan onze taak om kruisen en kapellen in Limburg te behouden de nodige aandacht te geven.

Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg

Swalmerstraat 100
Postbus 470
6040 AL Roermond

Telefoon
(0475)386 781

Fax
(0475)331 944

E-mail
skkl@bisdom-roermond.nl

Website
www.kruisenenkapellenlimburg.nl

Bank
57.62.20.159
(IBAN: NL58 ABNA 05762 20 159)

Doel

De stichting, verbonden met het Bisdom Roermond, is als overkoepelende organisatie sinds 1954 actief betrokken bij de zorg voor kruisen en kapellen in Limburg.

Doelstelling is het adviseren en stimuleren van lokale groeperingen en particulieren.

De stichting adviseert op het gebied van restauratie en onderhoud, alsmede bij het oprichten van kruisen en kapellen.

Nieuwsbrief

is een uitgave van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg

Abonnementen
€ 5,- per jaar

Redactie

B.H.H. Brader (eindredactie)
W.J.H. Oehlen

provincie limburg

Inventarisatie kruisen en kapellen

Peter Nouwen, inspecteur van Monumentenwacht Limburg, aan het werk bij de Jacobuskapel in Thorn

In samenwerking met de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg is de Monumentenwacht Limburg gestart met het inventariseren van alle kruisen en kapellen in Limburg. Men heeft er nu zo'n 750 geïnventariseerd en hoop dit jaar totaal 1.500 objecten te hebben bekeken. Het volgend jaar komt dan het restant van nog eens 1.500 kruisen en kapellen aan de beurt.

Kruis aan de Beeselseweg in Kessel opnieuw ingezegend

De tand des tijds was niet voorbijgegaan aan het oude kruis, dat staat in Kessel, waar "Aan de Weegbrug" uitkomt op de Beeselseweg.

Het crucifix was totaal versleten, zodat het corpus er bijna afviel. Op initiatief van de buurtbewoners is het kruis weer geheel opgeknapt.

Het kruishout zelf werd vernieuwd en het corpus is opnieuw opgeschilderd. Op 3 mei heeft pastoor Louis Verhaag van de Parochie OL Vrouw Geboorte in tegenwoordigheid van de buurt het kruis opnieuw ingezegend.

Pastoor Louis Verhaag bij de inzegening van het vernieuwde kruis.

VELDBOEKETJE

Kruisen en kapellen hebben in de loop der eeuwen vele schrijvers, dichters en troubadours geïnspireerd. In de vaste rubriek 'Veldboeketje' ruimen wij sinds Nieuwsbrief 27 (april 2005) een plekje in voor een romanfragment, gedicht, liedtekst, legende of enkele spreuken; geïnspireerd op de ontelbare monumentjes van vroomheid in het Limburgse landschap. Deze keer een aangrijpend gedicht van Anna Rosen.

Maria en het weesje

Eens knielde voor Maria's troon,

In haar kapel een meisje schoon.

'Maria', zuchtte ze, 'och, erbarm

U mijner in uw moederarm!

Mijn vader rust in 't graf, o wee!

Mijn broer verliet me en stak in zee;

Ik treed op doornenvolle baan,

Trek, heilige Maagd, u mijner aan;

Deez' krans van witte rozen zoet

Leg ik ten offer aan uw voet'.

Zóó bad het weesje. In d'avondstond

Keert zij naar huis en sliep terstond.

Eensklaps ontsluit de deur zich zacht,

Maria zelf in hollen nacht

Treedt binnen hemelsblauw gekleed

En heeft een bloemenkrans gereed.

'Ik heb, mijn kind, uw hart doorgrond,

U groet, als hemelsbruid mijn mond;

'k Schenk u van uwen bruidegom

Uw krans tot pand van trouw weerom;

Ik leg hem op uw voorhoofd fijn,

Gij zult reeds morgen bij mij zijn!'

Toen voor den dag de nacht ontvlood,

Lag op haar bed het weesje dood;

Het hoofd omstraald met hemelglans,

Omvlochten met den rozenkrans.

Anna Rosen

(uit: Limburgsche legenden, sagen, sprookjes
en volksverhalen, deel I, H. Welters)

Kent u teksten (romanfragmenten, gedichten, liedteksten,
legenden of spreuken) die volgens u in deze rubriek thuishoren ?

Stuur ze (mét bronvermelding) op naar:

Wiel Oehlen, Swier 47, 6363 CL Wijandrade.

Heemkundevereniging Brunssum plaatst kruisen

Schinvelderstraat

Diaken Janssen zegent het kruis

Wegkruisen werden vroeger geplaatst op plaatsen waar wegen bijeenkomen. Dat nadien het aantal kruispunten aanzienlijk is toegenomen mag als bekend worden verondersteld. Maar het ene kruispunt is het andere niet.

Bij de heemkundevereniging Brunssum ontstond enige tijd geleden het idee om op de kruisingen van de belangrijkste invalswegen weer een wegwijk te plaatsen.

Het kruis op de hoek van de Schinvelderstraat en het Haefland werd in de zomer van dit jaar geplaatst. Het is op 17 September ingezegend door diaken Herman Janssen van de St. Gregorius-parochie.

Het kruis is geschonken door de familie Dohmen uit Douvergenhout. "Wij konden het kruis krijgen omdat het graf van mijn vader geruimd moest worden", zo vertelde de heer Dohmen mij. "En dan is het fijn te weten dat het hier op deze plek weer een functie krijgt die de gehele gemeenschap dient".

Voor de restauratie tekende Frans Cals terwijl Wim Versteegen de sokkel voor zijn rekening heeft genomen. Hoewel niet echt zichtbaar voor de automobilist is het kruis toch een aanwinst voor Brunssum en een stille waker voor het welzijn van de passanten.

Rimburgerweg

Twee weken na de inzegening van een wegwijk in Brunssum-Noord mocht ook Brunssum-Zuid deze gebeurtenis beleven. Dit keer betrof het een wegwijk aan de Rimburgerweg rotonde Rembrandtstraat.

Het is een opvallend kruis op een opvallende plaats. Voor eenieder die Brunssum binnenrijdt is het niet te missen. Al was het maar vanwege de kleurrijke beschildering.

Het kruis is door de Heemkundevereniging Brunssum geplaatst ter voorkoming van onheil. En dan niet alleen op de rotonde. De tekstplaat laat aan duidelijkheid niets te wensen over: "Mijn Zaligmaker vanaf dit kruis, zegen Brunssums volk, veld en huis."

Ook dit wegwijk past in de traditie om kruisen te plaatsen op plekken waar wegen samenkomen.

Het kruis is Zondag 1 oktober ingezegend door Pastoor Frederico van de St. Vincentiusparochie.

Het wegwijk is geschonken door Frans Cals. Die wilde daarmee zijn jarenlange inzet voor het Brunssums religieus erfgoed een waardige afsluiting geven (zie ook Nieuwsbrief 30).

Ook dit keer heeft Wim Versteegen de sokkel gemetseld. Het kruis is een echte blikvanger en een sieraad voor de parochie en de Gemeente Brunssum.

Pastoor Frederico smeekt de zegen af

Ed. van Gelder

Wegkruis na ruim dertig jaar terug in Tienray

Het wegekruis herplaatst en ingezegend (Foto Wilma Verstraelen-Francken)

gesponsord door meubelbedrijf De Zwaan uit Tienray. Het incomplete corpus afkomstig van de parochie Tienray werd gerestaureerd door Ger Kersten uit Wanssum. Wiel Nabben zorgde voor stenen voor de sokkel en Theo van de Hoef vervaardigde het ijzerwerk. Het oude kruis is er begin jaren veertig neergezet. Dit kruis werd door de vader van Jacob Rutten geplaatst in de hoop dat zijn zoon Jacob, die toen ernstig ziek in het Herstellingsoord Helio Mare, Bergen aan zee [N-H] lag, gezond naar huis zou terugkeren. Wanneer het kruis precies verdween is niet exact te achterhalen. Het moet er tot ongeveer eind zestiger jaren hebben gestaan. Vader Rutten kreeg destijds een corpus van Martin Mooren uit Megelsum [Meerlo], die het gratis ter beschikking stelde omdat hij wist voor welk doel Rutten het wilde hebben. Het nieuwe wegekruis is goed onder de pannen. De familie die een stuk tuin ter beschikking heeft gesteld, onderhoudt het. Onlangs werd op zaterdagavond, 19 augustus 2006 na afsluiting van de Mariaweek onder grote belangstelling het nieuwe wegekruis door pastoor Ruud Verheggen ingezegend.

Arnold Jacobs

Een dubbelkruis in het Patersbos te Belfeld

Het dubbelkruis van Jo Peeters

Wie vanaf de Prins Frederikstraat in Belfeld naar het Patersbos wandelt, ziet precies bij het begin van dat bos aan de rechterkant een merkwaardig veldkruis. Dit kruis staat in een kippenren aan het einde van een boomgaard. Het terrein is eigendom van Jo Peeters. Omstreeks 1980 werden rond het oude kerkhof van Belfeld werkzaamheden verricht. Zo kwam er een andere toegangspoort en diverse vervallen graven werden geruimd. Jo Peeters kwam toen op het idee in zijn tuin een veldkruis op te richten en vroeg toestemming om daarvoor een gietijzeren kruis van dat oude kerkhof te gebruiken.

In feite waren er twee van dergelijke kruisen beschikbaar, maar helaas was er een zodanig beschadigd, dat het niet meer bruikbaar was. Vervolgens maakte Jo van een oude houten elektriciteitspaal een kruis, het gietijzeren kruis met corpus werd schoongemaakt, opgeverfd en bevestigd op het houten kruis. Daarna kreeg het geheel een plaats aan de bosrand in zijn achtertuin.

Waarom juist op deze plek? In vroeger tijden lag hier een kruising ("kruuts") van zandwegen. Via deze kruising konden arbeiders uit Belfeld, het gehucht Bolenberg en het dorp Reuver de vlakbij gelegen gresbuizenfabriek bereiken. Dit bedrijf ligt er nog steeds en heet nu "Euroceramic". Het is de laatst overgebleven gresbuizenfabriek van Nederland. Als de arbeiders de kruising passeerden op weg naar hun werk sloegen zij vaak een kruisteken ("ein kruuts") volgens Jo Peeters. Al snel nadat het nieuwe veldkruis was opgesteld, begonnen buurtbewoners er bloemen en kaarsen bij te zetten. Jo maakte daarom nog een speciale overdekte standaard bij zijn kruis en tot op de dag van vandaag zijn er nog geregeld mensen die zorgen voor een versiering bij dit monumentje.

Wim van Diepen

De schone Christus van Kunder

't Kunderkrüts is letterlijk en figuurlijk een blikvanger. De vele automobilisten en andere weggebruikers, die dagelijks vanuit Heerlen over Voerendaal naar Klimmen (en verder richting Valkenburg) toeren, kunnen er niet omheen; het indrukwekkende kruisbeeld, dat verankerd aan karakteristieke woning in hartje Kunrade het passerende verkeer vruchteloos tot rust maant. Wie zich in de geschiedenis van 't Kunderkrüts verdiept raakt nog meer onder de indruk van 'de schone Christus van Kunder', zoals dit monumentje door de inwoners van Voerendaal liefkozend wordt genoemd.

Dankzij oud-kapelaan F. Welters is niet alleen de recente geschiedenis, maar ook een eeuwenoude legende over 't Kunderkrüts bewaard gebleven en leeft in Voerendaal het verhaal voort dat de oorsprong van deze prachtige beeltenis op enkele honderden meters afstand van de huidige locatie heeft gelegen.

Die legende verhaalt van een klooster dat zich twaalfhonderd jaar geleden op de Kunderberg heeft bevonden en dat tegen het einde van de negende eeuw door een plunderende bende Noormannen is verwoest en uitgemoord. Slechts één kloosterling – lekenbroeder Odgar – overleefde die slachtpartij. Hij bouwde nabij de ruïne van het klooster een eenvoudige woning en leefde daar nog vele jaren in vasten en gebed. Na de dood van Odgar hebben nog vele kluizenaars in zijn nederige stulpje gewoond. Het voormalige klooster was inmiddels over-

Het verminkte Kunderkrüts voor de restauratie in 1931 (uit: Voerendaal vroeger)

woekerd door wild struikgewas, terwijl op de plek van het oude koor een krachtige boom was ontsproten. Volgens de legende heeft een van de eerste kluizenaars in die boom een kruisbeeld gehangen, dat hij ongeschonden tussen de puinhopen van de abdij had teruggevonden. Gedurende vele eeuwen is die crucifix een druk bezochte plek van devotie geweest, totdat de boom waaraan het kruisbeeld was bevestigd in het midden van de zestiende eeuw tijdens een noodweer door de bliksem werd doorkliefd. Uit een van de reusachtige takken heeft een onbekend gebleven kunstenaar toen een indrukwekkend beeld vervaardigd, dat daarna tijdens een feestelijke plechtigheid aan een woning is bevestigd, die tegenover de huidige locatie van de schone Christus van Kunrade heeft gelegen.

't Kunderkrüts heeft daar tot in de Franse tijd gehangen, maar ten tijde van Napoleon is het door een dronken Franse soldaat van de muur afgeslagen en met een moker vernield. Een vrome familie uit de plaatselijke Pontstraat heeft de trieste restanten van het beeld toen voor erger weten te behoeden en op zolder verstopt.

Mien Erven, de bewoonster van het sfeervolle huisje, waartegen 't Kunderkrüts tegenwoordig is bevestigd, vertelt: 'Het kruisbeeld heeft tot in het begin van de jaren dertig van de vorige eeuw veilig op de zolder van de familie Dautzenberg gelegen. Ook al kwamen er regelmatig mensen langs, die interesse hadden het op te kopen. Die werden dan altijd door mevrouw Dautzenberg met lege handen terug naar huis gestuurd met de mededeling 'Inne Hergot moach-ze neet verkaupe'. Haar broer Lei Erven weet te melden dat het armloze beeld in 1931 van zolder is gehaald en zijn nieuwe plekje heeft gekregen op de hoek van de Pontstraat en de Heerlerweg. 'Daarvoor is het toen eerst naar Amsterdam vervoerd waar het door een kunstenaar vakkundig is gerestaureerd, waarna het – eenmaal weer terug in Voerendaal – in augustus 1931 aan de voorgevel van ons ouderlijk huis is bevestigd'.

Het Kunderkrüts in 2006 (foto: Jan Jansen, Nuth)

Dat was dit jaar dus vijfenzeventig jaar geleden. Reden voor de Kunrader gemeenschap op zondag 20 augustus jl. stevig uit te pakken, met een feestelijke H. Mis, een processie, een gezellig buurtfeest en een speciaal jubileumlied van de hand van de Voerendaalse schrijver Hub Fober.

Die warme belangstelling illustreert dat de plaatselijke bevolking de schone Christus van Kunder ook in de eenentwintigste eeuw nog altijd in haar hart heeft gesloten.

De laatste grondige opknopbeurt heeft 't Kunderkrüts in 2004 ondergaan. Wiel Erven – broer van Mien en Lei – en zijn zoon Marcelino hebben 'hun kruis' daarbij veilig verankerd aan de voorgevel van het ouderlijke huis van de familie Erven.

En vanaf die mooie plek mag 'de schone Christus' nog tot in lengte van dagen over de mensen van Kunrade waken, in de wetenschap dat de mensen van Kunrade over 'hun schone Christus' waken.

Wiel Oehlen

Kunderkrüts

*Gesjneje durch 'n onbekinde meesterhand,
woar 't noa korte tied al wied en zied bekant;
't krüts deeg wondere, zoë sjprook 't zich doe rond,
d'r Kunder Christus ging al vlot van mond tot mond:*

*'t Kunderkrüts dat weëd al ieëwe hie geieërd,
in dees umgeëving durch zoëë mennigee verieërd,
en elk geslach drieëg ozze Christus ummer wieër,
mit Hem hat Kunder ziene eege leven Hieër!
mit Hem hat Kunder ziene eege leven Hieër!*

*In duuster tieje veel 't krüts durch bot geweld
alleen d'r corpus woëërd in veiligheid gesjtelde,
en honderd joar is op 'ne zulder Heë bewaard,
't Kundesj volk houw in gedachte 'm gesjpaard:*

*'t Kunderkrüts dat weëd al ieëwe hie geieërd,
in dees umgeëving durch zoëë mennigee verieërd,
en elk geslach drieëg ozze Christus ummer wieër,*

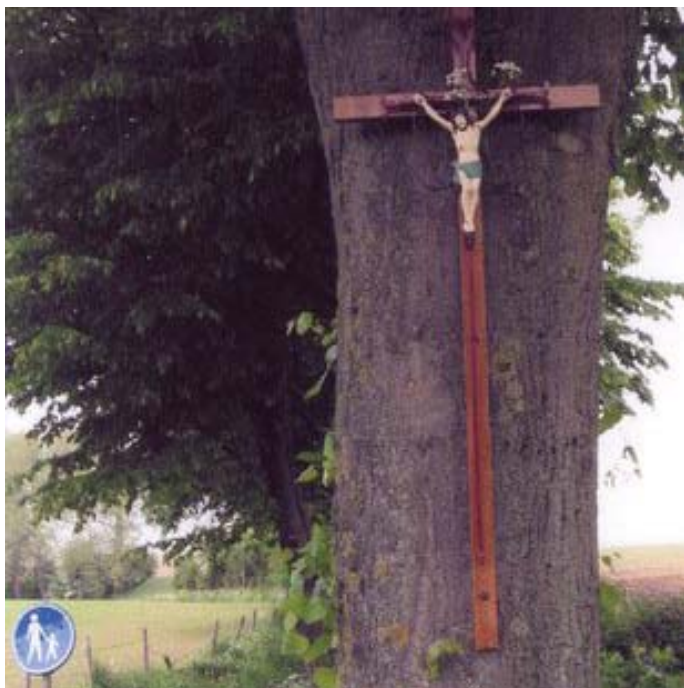
*mit Hem hat Kunder ziene eeg leven Hieër!
mit Hem hat Kunder ziene eege leven Hieër!*

*Gerestaureerd in al zien mist'rieuze prach,
is Heë op nüts doe aan zien kinger toebedach,
en tseer deë tied is 't hie lang neet mieë zoëë leeg,
d'r sjoëëne Christus wiest os blievend noe d'r weëg:*

*'t Kunderkrüts dat weëd al ieëwe hie geieërd,
in dees umgeëving durch zoëë mennigee verieërd,
en elk geslach drieëg ozze Christus ummer wieër,
mit Hem hat Kunder ziene eeg leven Hieër!
mit Hem hat Kunder ziene eege leven Hieër!*

Hub Fober (augustus 2006)

Kruis geplaatst te Ubachsberg

Op 15 mei plaatste Chris Willems een kruis aan de Douvenweg in Ubachsberg. Voor 1997 hing ter plaatse een eenvoudig houten kruisje, dat vernield werd. Chris maakte een houten onderkruis, waarop hij het ijzeren corpus met de versieringen bevestigde.

Het corpus is afkomstig van de familie Caelen uit Valkenburg en het heeft dienst gedaan als grafkruis voor Robert Caelen, die – nog geen jaar oud – in 1944 overleed.

't Kepelke van Geloë

*As ich nao 't kepelke gaon,
en Merieke dao zeen sjtaon,
dink ich: wat toch al die minse,
zich allemaol heej winse.*

*As ich nao 't kepelke gaon,
en al die kerse doa zeen sjtaon,
dink ich: woe zien die veur aangesjtaoke,
mesjien is minnich hert gebrooke.*

*Als ich nao 't kepelke gaon,
en al die blome dao zeen sjtaon,
dink ich: wae haet häör die gegaeve
mesjien as troeës veur 't jachtig laeve.*

*Als ich nao 't kepelke gaon,
en den weer nao hoes toe gaon,
dink ich det hieël vööl minse,
heej kómme mit eur zorge en winse.*

Cor Adams - Belfeld

De beheerster

“Een paar jaar geleden hebben ze me gevraagd om voortaan te gaan zorgen voor de Mariakapel hier in het dorp. De vrouw, die het vroeger deed, ging naar het bejaardenhuis, en ze hadden zo gauw geen vervanger. Ze kwamen bij mij terecht, omdat ik tegenover het kapelletje woon. En waarom zou ik het niet doen? Ik weet nog, dat mijn moeder altijd naar dat kapelletje ging, als ze het moeilijk had, of als er in de familie iemand ziek was. We gingen dan in het kapelletje een kaars opsteken en even wat bidden. En toen ik examen moest doen voor de mavo en later bij mijn rijbewijs ging mijn moeder natuurlijk in het kapelletje even bidden. Mijn voorgangster zorgde altijd voor een vaasje met bloemen. Dat doe ik ook. Mijn man kweekt in de tuin volop bloemen en daar kunnen er wel een paar van af voor OL Vrouw. Mensen, die in het kapelletje komen, kunnen er een kaars opsteken. Ik heb lange kaarsen, die kosten € 0,40 en noveenkaarsen, die kosten € 3,50. Het valt me de laatste tijd op, dat er in de offerblok minder geld zit dan er verbruikt is aan kaarsen. Laatst stond er wel een noveenkaars te branden, maar in de offerblok zat maar € 0,75. Ik begrijp niet, dat mensen zo'n kaars opsteken en komen bidden en dan niet betalen. Maar ja, misschien was het een arme drommel, die in de problemen zit en geen geld had voor een kaars. Die kaarsen haal ik hier bij de heemkundevereniging. Die mensen zorgen, dat de kruisen en kapellen in ons dorp in stand blijven. Twee keer per jaar moet ik afrekenen met de penningmeester. Wat er aan geld binnenkomt en wat ik verbruik aan kaarsen schrijf ik in een schriftje en dat tekent de penningmeester dan af.”

Studiedag bestuur

Op 25 augustus hield het bestuur van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg zijn jaarlijkse studiedag.

Deze keer was Roermond aan de beurt, waar de kathedraal en de Munsterkerk werden bezocht.

*Voor de kathedraal van Roermond:
van links naar rechts: Ed. van Gelder, Jacques Ritzen, Koos Swinkels (voorzitter), Wim van Diepen, Harrie Knoors (archivaris), Toon Jenniskens, Ben Brader (secretaris/penningmeester).
Niet aanwezig, waren: Vera Hamers, Wiel Oehlen, Theo Custers en Ton Storcken.*

Opsporing verzocht

Het bestuur van onze stichting ontving een tijdje geleden de hierbij afgebeelde foto's en is sindsdien naarstig op zoek naar de herkomst van deze Mariakapel. Wie meer weet over (de locatie van) dit monumentje mag ons dat schrijven (Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg, Postbus 470, 6040 AL Roermond) of mailen (skkl@bisdom-roermond.nl). Wordt vervolgd ?

Pas verschenen

- Lees- én wandeltips -

Wegkruisen en andere monumenten van vroomheid in en rondom Nijswiller

Het Zuid-Limburgse kerkdorpje Nijswiller kent een nog relatief jonge heemkundevereniging, die zich onder andere rijk mag prijzen met een bijzonder actieve werkgroep Wegkruisen.

Op initiatief van die werkgroep verscheen op zondag 27 augustus de eerste druk van 'Wegkruisen en andere monumenten van vroomheid in en rondom Nijswiller'; een in kleur uitgegeven publicatie, waarin alle plaatselijke kruisen en kapellen zijn opgenomen.

Voor meer informatie, neem contact op met Mariet Bindels (043 – 451 20 54).

Kruisen en kapellen in Venray, kunst lang de straat

De stichting Kruisen en Kapellen in de gemeente Venray bestaat dit jaar vijfentwintig jaar. Bij gelegenheid van dat zilveren jubileum verscheen een rijk geïllustreerd boekje over de jubilerende stichting en het indrukwekkende kruisen- en kapellenbestand van de gemeente Venray. 'Kruisen en kapellen in Venray, kunst lang de straat' is opgebouwd uit twee bijzonder informatieve hoofdartikelen. In het hoofdstuk 'De ene helft van de hemel, 25 jaar werk langs 's Heren wegen' behandelt voorzitter Koos Swinkels de geschiedenis van de jubilerende stichting en besteedt hij uitgebreid aandacht aan de Venrayse wegkruisen en veldkapellen, de devotie voor de volksheligen en de verschillende typen kruisen. Onder de titel 'Kunst langs de straat' staat de kunsthistoricus Tjerk Loeff gedetailleerd stil bij de heiligenbeelden in de collectie van het plaatselijke museum 't Freulekeshuus. Het museum beheert diverse originele beelden, die afkomstig zijn uit de Venrayse monumentjes van vroomheid.

Kruisen en kapellen in Venray, kunst lang de straat, een gezamenlijke uitgave van museum 't Freulekeshuus en de stichting Kruisen en Kapellen in de gemeente Venray, auteurs Koos Swinkels en Tjerk Loeff, ISBN nummer 90-810754-1-1, verkrijgbaar bij de boekwinkel van Venray en in museum 't Freulekeshuus (€ 5,-).

Wegkruisen en kapellen in en rondom Eys

Van een veel eerdere datum – maar nog altijd in de boekhandel verkrijgbaar – is de handzame gids 'Wegkruisen en kapellen in en rondom Eys', waarin de lezer aan de hand van twee heuvelachtige wandelroutes informatie wordt aangeboden over alle wegkruisen en kapellen van dit idyllische kerkdorpje. Naast beknopte informatie over de plaatselijke wegkruisen en kapellen bevat deze publicatie ook een helder hoofdstukje, waarin religieuze landschapsmonumenten in een historische context worden geplaatst. 'Wegkruisen en kapellen in en rondom Eys' is een uitgave van de werkgroep Wegkruisen en kapellen van de IVN-afdeling van Eys.

Wegkruisen en kapellen in en rondom Eys, samengesteld door F. Frijs en J. Philippens, verkrijgbaar bij boekhandel de Wegwijzer, Wittem (€ 1,50)

Kruis, weg en teken (kerkelijke en wereldse tekens die mensen rond Wijlre de weg wijzen)

Onlangs verscheen het prachtig vormgegeven boekwerk 'Kruis, weg en teken' van de hand van John Schoenmaekers uit Wijlre. De auteur woont inmiddels bijna twintig jaar in dit schilderachtige Zuid-Limburgse dorpje en raakte tijdens zijn vele wandelingen en fietstochten in zijn directe woonomgeving geïnteresseerd in de vele kruisen en kapellen die Wijlre rijk is.

Het inspireerde hem tot de productie en uitgave van een eigenzinnige wandel- en fietsgids, die niet alleen de gebruikelijke beschrijvingen van de plaatselijke kruisen en kapellen bevat maar ook informatie over meer wereldse tekens, uitleg over verschillende typen kruisen, persoonlijke bespiegelingen, de toespraak die Mgr. Wiertz uitsprak tijdens het gouden jubileum van onze stichting (en nog veel meer).

Kruis, weg en teken (kerkelijke en wereldse tekens die mensen rond Wijlre de weg wijzen), John Schoenmaekers. Uitgeverij ROJO, ISBN nummer 90 807645 3 1, verkrijgbaar bij boekhandel de Wegwijzer, Wittem (€ 12,50)

Wiel Oehlen

Faits divers

Nieuw wegkruis in Kerkrade

Op initiatief van dialectvereniging d'r Wauwel uit Kerkrade-West is Spekholzerheide sinds kort een gerestaureerd wegkruis rijker, dat op zondag 2 mei feestelijk door pastoor Knubben is ingezegend. De restauratie van dit religieuze landschapsmonumentje is ter hand genomen door de gerenommeerde kunstsmid Chris Theunissen uit Kerkrade.

De gouden devotiekapel van Weustenrade

Vijftig jaar geleden sloeg een aantal enthousiaste inwoners van het gehucht Weustenrade (gemeente Voerendaal) de handen ineen voor de bouw van een devotiekapel. Op zondag 11 juni greep de plaatselijke bevolking van deze hechte gemeenschap het gouden jubileum van hun kapel aan voor een ouderwets volksfeest, met als hoogtepunt een feestelijke eucharistieviering die werd gecelebreerd door hulpbisschop De Jong.

Nieuw wegkruis in Nijswiller

Op initiatief van de heemkundevereniging van Nijswiller en de heer André Kaelen is onlangs nabij hoeve Schulsberg (aan de plaatselijke Schulsbergweg) een gerestaureerd wegkruis geplaatst. Het laat-negentiende eeuwse gietijzeren kruis is oorspronkelijk afkomstig uit de omgeving van Thorn en door de initiatiefnemers voorzien van de spreuk 'Herregödje besjerm ós durp'. Op zondag 18 juni zegende pastoor Reijnen deze nieuwe aanwinst tijdens de jaarlijkse sacramentsprocessie in.

Nieuw wegkruis in Heerlen

Op initiatief van de familie Gielkens uit Heerlen is onlangs op de Heerlerbaan een wegkruis geplaatst, dat in de loop van de maand juni door pastoor Rohling is ingezegend. Het wegkruis bevat de inscriptie '1827' en is door kunstenaar Ivon Drummen van een nieuw corpus voorzien.

De Fatimagrot van Oirsbeek

Dit jaar is het zestig jaar geleden dat aan de Boompjesweg in Oirsbeek een prachtige Fatimagrot met een indrukwekkend voorplein werd gebouwd en in gebruik genomen. De inwoners van Oirsbeek grepen dat jubileum op zondag 13 augustus aan voor een feestelijke viering in de open lucht.

Folder Mariakapel Pey

Over de op 4 juni jl. ingezegende Mariakapel is een kleurenfolder uitgegeven, waarin informatie gegeven wordt over de totstandkoming van de kapel. Verder bevat de folder gegevens over het interieur en de ontwerpers van het Mariabeeld, de glas-in-loodramen en het smeedwerk.

De lezer komt ook te weten, dat de banken van de kapel afkomstig zijn uit de kathedraal van Roermond.

De Mariakapel te Pey

Gebouwd voor en door parochianen

O.L.Vrouw Onbevlekt Ontvangen,
Wees een voorspreekster voor mij, die hier alle
zorgen aan U voorlegt in het vaste vertrouwen dat
U deze zult verlichten en mij zult troosten.

O.L.Vrouw, ik vertrouw op U
O.L.Vrouw, ik geloof in U
O.L.Vrouw, ik bid tot U

Mariakapel van Pol verplaatst

De kapel wordt op een dieplader naar haar nieuwe bestemming gebracht. Foto's: Léon Janssen

Pol, een groep huizen gelegen tussen Heel en Wesseem. Sinds jaar en dag stond op de oever van de Maas een kapel, toegewijd aan Onze Lieve Vrouw van Rust. Mede door de ontgindingen raakte die geïsoleerd. In overleg met de bewoners besloot het gemeentebestuur daarom de kapel te verplaatsen.

Na twee weken hard werken was 29 september de dag om de kapel van Pol op de nieuwe plaats in te zegenen. Het was een mooie, zachte nazomeravond. De muziek van Harmonie "De Vriendenkrans" klonk in de verte en kwam dichterbij. Zij liep voor een boot uit, die werd begeleid door de Terwindtvaarders en opgetuigd was met bloemen. Op de voorplecht stond het beeldje van Maria.

De stoet werd afgesloten door veel belangstellenden, die zich bij de bewoners van Pol voegden.

Wethouder H. van de Mortel plaatste het beeldje in de kapel, waarna de inzegening volgde door pastor G. Egelie. De kinderen van Pol, vijf in getal, waren hem hierbij behulpzaam. Burgemeester mevrouw M. Hofman-Ruijters en een van de bewoners, mevrouw M. Colbers-Vleeshouwers hielden een korte toespraak. Door de afwisseling van gesproken woord, muziek en zang werd het een sfeervolle en feestelijke bijeenkomst.

Als afsluiting werd een kop koffie en een stuk vlaai aangeboden, wat iedereen de gelegenheid gaf nog even na te praten.

*Bets Geelen,
Werkgroep Kruisen en Kapellen Heel*

